

Eliya — Juróomel bi"} }

Noppaal gu Yàlla waxoon lu njëkk bi te noppaaleg Yàlla ci yëgleb yi ngiy doon benn mbir mu am solo bu mag.

Jeff Pippenger
2023-10-03

Ba Éliya woo Aab ngir mu woolu mboolem Israyil bépp ci Karmel, loolu dafa jëfandikoo woon ni misaal bu jiitu ngir Yàlla di génne mbooloom ngëm gi ci Jamonoy Lëndëm yi ci 1798, gannaaw ñetti at ak genn-wàll ci fitna ak bundxatax, te di leen jiite ba ci 1844, te gannaaw loolu ba ci 1863. Ñetti fan yii mooy ñetti màndarga yu mujj yi ci tabaxu “juróom-ñaar ñaari jamono yi,” ni ko Esayi tëral ci saar ba juróom-ñaareel.

Benn jaar-jaar bu mel ni ci at 1798, 1844 ak 1863, ñu ko itam wone woon ci misaal bi Musa jiite woon doomi Israayil yi génn ci jaamug Misra ba ca tundu Sinaay. Jaar-jaaru malaaka bu njëkk ak bu ñaareel dafa tegtal yëngu-yëngu Millerit bi tambalee ci waxtu mujj gi ci 1798 te sax ba ker gi nekk njëg ci 1863. Eli ak Musa ñoo di ñaari seede yi gën a màgg ci jaar-jaaru Millerit bi, te ñoom it ñoo di ñaari seede yi gën a màgg ci téereb Peeñ gi, biir jaar-jaaru malaaka bu ñetteel bi.

Yëngu Millerite moo di tàmbali xibaar bu baax bu sax ba bi nekk ci Peeñug Yowaana fukki ñeent, te Future for America moo di mujj gi. Diggante yëngu tàmbali Millerite yi ak yëngu mujj gi, dafa am njëg liiñu tudde mbooloom-jàngoro Bes bu Juróom-ñaareelu Fanwi. Ni ko jaaralekat yi bind ci jaar-jaaru mbooloom-jàngoro Adventiste waxe ci atum 1856, desit yi ca yëngu Millerite ga dugg nañu ci xalis Laodise, ba tax mujjal jamono Filadelfi bi doon tegtal diggante 1798 ak 1856.

Ci mbind wi, nunu woon ne wax ne njiite gu xel moo tax bañ-bañ bi ci jéggi Géej gu xonq gi dafa méngoo ak bañ-bañ bu mag ba ca atum 1844. Foofa la nattu bésu noflaay bi, ni ko mana bi di feeñale, dikk ci jaar-jaaru taariixu Musaa. Ci benn bérab bu yam ci waxu yonent bi, leer gi jóge ci Barab bu Gëna Sell bi tambalee na liggéeyu nattu ak laabal, doore ak bésu noflaay bi, ngir ñi jéggi woon géej ga te dugg ci ngëm ci Barab bu Gëna Sell bi. Jëfandikoo bu nattu bi jiituwoon 1844, tambalee na ci taariixu Musaa ca njuram, te ci Millerit yi ci 1798, bi xam-xam bi yokkute, bi Daniel waxoon ne dina jur benn nattu bu ñetti jéego yu jiite ci àtte.

Ñu bare dinañu leen setal, te ñu weexal leen, te nattu leen; waaye ñi bon dinañu def lu bon; te kenn ci ñi bon du xam dara; waaye ñi am xel dinañu xam. Daniel 12:10.

Ubbi àtte gi tàmbalee ci 22 Oktoobar 1844 dafa amoon misaal ci àtte Firawna mi tàmbalee ak ñi njëkk a juddu ci Misra, ba noppi ci ndoxu Géeju xonq bi. Bu ñi xam-xam yi duggee ci Bérab bu Gëna Sell gi ci ngëm, walla ñu jàll ci Géeju xonq bi, yoonu natt bi tàmbalee woon ci jamonoy mujj gi ci 1798 dafa kontine ba weesu 1844. Ci jaar-jaaru Muusaa, loolu dafa doon a feeñ ci fukk i nattu, yi Israyil lëjje ci bépp jéego. Nattu bu mujj ci fukk yooyu mooy bi fukki yoonaar ñaar ya seetee Réew mi Digoon. Nattu bu njëkk ci jaar-jaaru Muusaa mooy nattu manna ma, mi tegtal bésu noflaay bi; te ci ñi toppoon Miller, bésu noflaay bi lañu xamme woon ne mooy nattu bu njëkk gannaaw 22 Oktoobar 1844. Gannaaw bi nattu bu njëkk doon bésu noflaay bi ci ñaari jaar-jaar yu

bokk ni, juróom-ñeenti nattu yi ci topp ci jaar-jaaru Muusaa dañuy wone ne gannaaw 1844, dañuy am ab séeri nattu yoo xam ne dinañu yóbbu nit ki muy dugg ci Réew mi Digoon walla ci mândiñu dee. 1863 moo tegtal nattu bu mujj bu yëngu-yëngu Millerite bi. Danu tàmbali seet gi ci jamono bi fukki yoonaar ñaar ya delloo ak seen xibaar yu aju ci Réew mi Digoon.

Noonuñuñu réew mi gannaaw ñeent-fukk fan. Noonu dem nañu, dikk ci Musaa ak Aaróona ak mboolem mbooloom doomi Israayil, ca mândiñu Paraan, ca Kâdes; ñu yóbbu leen xibaar, moom ak mboolem mbooloo mi, te won leen meññetu réew mi. Ñu nettali ko ne: “Dëgg-dëgg, agsi nanu ca réew ma nga nu yebaloon, te diir na ci meew ak lem; te nii mooy meññetam. Waaye nag, nit ñi dëkk ci réew ma am nañu doole, dëkk yañu ñu muur te mag lool; te itam gis nanu fa askanu Anaak. Amalek ñi dañuy dëkk ca suuf su bëj-saalum; Het ñi ak Yebus ñi ak Amor ñi, dañuy dëkk ca tundu ya; te Kanaanéen ñi dañuy dëkk ca wetu géeg gi ak ca wetu dexu Yurdañ.” Noonu Kaleb dalal mbooloo mi fa kanam Musaa, ne: “Na nu yéeg léegi te moom ko; ndaxte man nanu ko not.” Waaye góor ñi yéegoon ak moom nee: “Mënunu yéeg di xeex ak nit ña; ndaxte ñoom gën nu doole.” Noonu ñu tas xibaar bu bon ci mbiru réew ma ñu seetoon ci biir doomi Israayil, naan: “Réew mi nu wër ngir seet ko, réew la buy lekk waa dëkkam; te nit ñépp ñi nu gisoon fa, ñoom ay nit ñu bare tolluwaay lañu. Te fa la nu gise woon yefet ya, doomi Anaak, ñi sosoo ci yefet ya; te ci sunu bopp da nu mel ni njéeréer, te noonu it la nu mel ci seen gis-gis.” Mbaalim 13:25–33.

Bind bi nekk ci Téereb Jàngatkat yi am na ay dëgg yu am solo lool te war a seetlu, yu man a gaaw a weesu bu ñu xalaatul jaar-jaar gi mu teewal ni muy misaal bu yëngu-yëngu Millerite. Benn bërab mooy ne ñi dëkkoo ak “xibaar bu bon” dañuy daan seeni fexeel yu fukk ba noppi, te ci boobu fexeel bu mujj bi, ñaari wàll yu nit feeñ nañu. Ñaari wàll yooyu, yi di yegg ci jaar-jaaru juróom-ñeent fexeel yi jiitu, wone nañu seeni melokaan, sukkandiku ci ban “xibaar” lañu tànn a nangu. Ci atum 1863, Adventisme Millerite bañ na xibaaru Musaa, ni ko waxoon ci yégle jaamu gi nekk ci Léwítik ñaar-fukk ak juróom-benn. Xibaar bi Yosuwe ak Kaleb jébbaloon nekkul woon ludul delluwaat waxaat xibaaru Yàlla bi ci jaar-jaaru seen musal ci jaamug jamono. Li dale ca juddugu Musaa, Yàlla digoon na ne dina leen génne ci jaamooji bi, duggël leen ci suuf si ñu digoon Ibraaïma at yu bare lu jiitu. Yosuwe ak Kaleb dafa teewal ñi taxawoon ci xibaar bu njëkk bi taxawale, waaye fukki yambukat yeneen ya bañoon nañu ne Yàlla moo ko dëgg-dëgg jox xibaar boobu.

Noonu mbooloo mépp yékkati seen baat, yuuxu; nit ñi di jooy guddi ga. Kon it ñépp ñi bokk ci Israayil di xultu ci Musaa ak Aaróon; te mbooloo mépp ne leen: “Sunu bëgg woon, ngir nu dee woon ca réewu Misra, walla nu dee woon ci mândiñ mi! Lu tax Aji Sax ji indiwat nu ci réew mi, ngir nu daanu ci sabar, ba sunuy jigéen ak sunuy doom nekk ay alal yu ñuy sàcc? Ndax gënul nu dellu Misra?” Ñu waxante naan: “Nanu fal boroom xare, te nanu dellu Misra.” Nombres 14:1–4.

Bi James White bindee ci atik bi ci Review and Herald di weddi xalaat Miller ci “juróom-ñaari yoon yi,” te ci at mi sax Uriah Smith siwaloon na kart bu fen, bi amul benn njariñ ci “juróom-ñaari yoon yi” yu Leviticus, White ak Smith ñoom ñaar a woroon liggéeyu William Miller te jëfandikoo metodoloji bu Bibl bi yore ci Protestant yi gëddoon. Metodoloji bu ñi gëddoon, ñi ñu doon a wax ne ñooy “doom yu Babilon,” lañu jëfandikoo ngir di sabab bu ñuy bañee yégleb Miller, bi malaaka

Gabriel woon jiite. Ca fukki nattu bu juróom ci Israa'iil gu njëkk, ñoom ci seen bopp ñoo wax ne: "Na nu samp kilifa, te na nu dellu Misra." Fáll gi ci fukki nattu bi mujj, te mooy nattu bu mujj, sukkandikoo na ci bañ "xibaar bi" mi ànd ak xibaar ba dëppoon ak li mu nekkoon desde tambali, ak bëgg-bëggu dellu ca jaamu Misra. Ba Yereimi doon taxawal, ci misaal, ñi ñàkk yaakaar woon gannaaw wax ju baaxuloon jëm ci 1843, Yàlla woo na ko ci lu leer ngir mu dellu ci Yàlla ak ci tangooram gu njëkk ngir yégleb bi, waaye itam santaane na ko mu bañ a dellu mukki ci ñi ñu woon a tudde doom yu Babilon.

Kon nagam noonu Boroom bi waxe nii: Su fekke nga dellusi, dinaa la delloo, te dinga taxaw ci sama kanam; te su fekke nga rocci lu jafe jege ci lu bon te yàqu, dinga mel ni sama gémmin; nañu dellu ci yaw, waaye bul dellu yaw ci ñoom. Jérémie 15:19.

Ci atum 1863, James White ak Uriah Smith fal nañu benn kaptën bu bees ngir jiite leen dellu fa ñu leen diglee woon bañ a dem. Joshua ak Caleb dañuy mel ni ñi bëggoon dem kanam, White ak Smith dañuy mel ni ñi bëggoon dellu gannaaw.

Benn mbir mu wara ràññee ci xaaj bi nekk ci téerey Nombres mooy lii: daanug mujj ga, mi tax ñépp ñi rébél a teg ci atte ngir dee ca màndiŋ ma ci biir ñeent-fukki at yi di ñëw, mooy benn ci ñaari màngay nettali yu mag yi samp day-jëfandikoo benn at ci benn bés bi ci waxu yonent yu Bibil bi. Loolu moom mo daanoon, xeyna, sàrtu waxu yonent bi gëna am solo, bi Miller jëfandikoo ngir ubbi xebaar bu baax bu sax dàkk ak waxu malaaka bu jëkk ba. Seede bu bees bi ci Bibil ngir sàrt boobu, gis nañu ko ci téereb Ezekiel.

Bu yegg ba noppi nañu, delluwaatal nga dëkk ci sa wet gu ndeyjoor, te dinga yëg bàkkaar kër Yuda ñetti-fukki fan: dogal naa la ne fan mooy at. Ezekiel 4:6.

Li ñu bari yéguul ci ñaari kàddu yii taxawale jëfandikookat bi di bés bu nekk at mooy wérngu-yaramu jaar-jaaru mboolem ñaari kàddu yi.

Gannaaw limub fan ya ngeen seetee réew ma, mooy ñeent-fukk fan, fan bu nekk di at, dingeen yenu seeni tooñ, di ñeent-fukk at, te dingeen xam sama xàjjal kóllère. Nombres 14:34.

Aaya bi nekk ci Téereb Nimero yi am na woon ca njëlbéenu Israayil gu yàgg ga, te mu doon melokaan bu fés ne mooy buntug nit ñi Yàlla fas ak kóllère; te aaya bi nekk ci Ezekiel am na woon ca mujju Israayil gu yàgg ga, te mu doon melokaan bu fés ne mooy buntug nit ñi Yàlla fas ak kóllère. Mbugal ga ca njëlbéen ga mooy dee ca màndiŋ ma, te mbugal ga ca mujj ga mooy jaam ak ngaññ ci réewu seen noon. Dooleb njàng mi ne benn bés mooy benn at dafay jëfandikoo ngir fésal buntug nit ñu nekk ci kóllère. Ñaari mbugal, kenn ci njëlbéen ga ak kenn ci mujj ga, waaye ñoom ñaar yépp wuute nañu. Ki njëkk ki mooy dee ndank-ndank bi ñuy tukki ca màndiŋ ma, te ki mujj ki mooy ñàkk sa bopp ak nekk jaam ci Babiilon bu dëgg bi.

Noonu Musaa ak Aaróon daanu seen kanam ci suuf fa kanam mbooloom mbooloo gi gépp, di askanu Bani Israayil. Yosuwe doomu Nuun ak Kaleb doomu Yefune, ñoom ñi bokkoon ca ña seetoon réew ma, daldi xotti seen yére. Noonu ñu wax ak mbooloom askanu Bani Israayil gépp ne: "Réew mi nu jaar ba seet ko, réew la bu baax lool. Su Yàlla bi nu neexee, dina nu dugal ci réew moomu te jox nu ko, moom miy réew muy wal ak meew ak lem. Waaye buleen fippu ci

Yàlla, te buleen ragal nit ñi dëkk réew ma; ndaxte ñoom lekk lañu ci nun; seen aar demee na leen, te Yàlla ànd na ak nun; buleen leen ragal.” Waaye mbooloo mi mépp santaane woon ñu sànni leen ay xeer. Noonu ndamu Yàlla feeñ ca xayma mbooloo ma, fa kanam askanu Bani Israayil gépp. Te Yàlla wax Musaa ne: “Ba kañ la xeet wii di ma xeeb? Te ba kañ lañuy bañ a gëm ci man, fekk maa leen won képpuku firnde yi ma def ci seen biir? Dinaa leen dóor ak mbas mi, te dindi leen seen cér; te ci yaw laay sos xeet wu gën a màgg ak wu gën a dëgër ñoom.” Musaa ne Yàlla: “Kon Misra yi dinañu ko dégg, ndaxte ci sa kàttan nga génne xeet wii ca seen biir; te dinañu ko nettali waa réew mii. Ndaxte dégg nañu ne yaw, Yàlla, yaa ngi ci biir xeet wii, ne yaw, Yàlla, gis nañu la jàkk ci jàkk, ne sa niir taxaw na ci seen kaw, te nga jiitu leen bëccëg ci kenooru niir, te guddi ci kenooru safara. Léegi su fekkee nga rey xeet wii mépp ni benn nit, kon xeet yi dégg sa tur dinañu wax ne: ‘Ndax Yàlla manul woon a dugal xeet wii ci réew mi mu giñoon ne dina ko leen jox, moo tax mu rey leen ca màndij ma.’ “Léegi nag, maa ngi lay ñaan, na kàttanu sama Boroom mag, ni nga ko waxee ne: ‘Yàlla ku muñ la, te ku yaa mbégte lool, di baal bàkkaar ak tooñ, waaye du bàyyi ku tooñ rekk; dafay seetlu bàkkaaru baay yi ci kaw doom yi, ba ci ñetteelu maas ak ñeenteelu maas.’ Bëgg naa nga baal bàkkaaru xeet wii, ni yaatu sa yërmande tolloo, ni nga baalee xeet wii, li dale Misra ba léegi.” Mbind mi 14:5–19.

Jaar-jaar bi ñu tegtal ci ay kàddu yii doon na misaal bu Bibel buy tudde “bésu merloo.” “Bésu merloo” dees na ko wax ci Sabóor juróom-ñeent fukk ak juróom, Yeremiya ñetti fukk ak ñaar ak Hébreux ñett, waaye duñu jëfandikoo misaal boobu fii léegi. Am na ab njàngat bu am solo bu ñu màggaloon ci wax ja ji jiitu te war nañu ko xam. Njàngat boobu itam yonent Samuel, Lusifër, Ellen White, ak moom Musa ci wàll bii, ñoo ko melal leer.

Te ñu ko ne: “Xoolal, yaa ngi mag, te sa doom yi doxul ci sa yoon yi; léegi nag falal nu buur buy àtte nu ni xeeti àddina yépp.” Waaye kàddu googu naqariwul Samiyel, bi ñu waxee ne: “Jox nu buur buy àtte nu.” Noonu Samiyel ñaan ci Boroom bi. Te Boroom bi ne Samiyel: “Déggal baatu mbooloo mi ci lépp lu ñuy wax ci yaw; ndaxte du yaw lañu bañ, waaye man lañu bañ, ba ma bañ a nekk buur ci seen kaw. Mel ni jëf yi lépp lañu daan def, ba ca bés ba ma leen génnee Misra, ba tey jii, ni ñu ma wor te jaamu yeneen yàlla, noonu it lañuy def ci yaw. Léegi nag déggal seen baat; waaye artul leen bu baax, te xamal leen melokaanu buur bi dina buur ci seen kaw.” Noonu Samiyel wax mbooloo mi ñépp kàdduy Boroom bi, moom ñi ko laajoon buur. Mu ne leen: “Lii mooy melokaanu buur bi dina buur ci yéen: dina jël seen doom yu góor, teg leen ngir boppam, ngir ay wotam ak ay boroom fasam; te ñenn ci ñoom dinañu daw jiitu ay wotam. Dina fal ay njiit ci kaw junni, ak ay njiit ci kaw juróom-fukk; dina leen teg ngir bey suufam, ngir góob ngóobam, ngir sàkk jumtukaayi xareem ak jumtukaayi ay wotam. Dina jël seen doom yu jigéen ngir ñu nekk ñi di togg xeeñ, ak ñi di togg lekk, ak ñi di lakk mburu. Dina jël seen tool yi, seen tookeeri reseñ yi, ak seen tooli oliw yi, ba ca gën a baax, jox ko ay surgaam. Dina jël fukkéelu seen pepp ak seen tookeeri reseñ yi, jox ko ay kilifayam ak ay surgaam. Dina jël seen jaam yu góor, seen jaam yu jigéen, seen waxambaane yu gën a rafet yi, ak seen mbaam yi, te jëfandikoo leen ci liggéeyam. Dina jël fukkéelu seen xar yi; te yéen dina ngeen nekk ay jaamam. Te bés booba dina ngeen yuux ndax seen buur bi ngeen fal bopp yéen; waaye Boroom bi du leen dégg bés booba.” Naka noonu mbooloo mi bëggul woon dégg baatu Samiyel; ñu ne: “Déedet, waaye danuy am buur ci sunu kaw, ngir nun it nu mel ni xeeti àddina

yépp, te ngir sunu buur àtte nu, génn jiitu nu, te xare sunuy xare.” Te Samiyel dégg kàdduy mbooloo mi yépp, delloo ko ci noppu Boroom bi. Te Boroom bi ne Samiyel: “Déggal seen baat, te falal leen buur.” Noonu Samiyel ne nit ñi Israyil: “Na ku nekk dem ca sa dëkk.” 1 Samuel 8:5–22.

Ci pasaj bii, Israayil gu yàgg gi bañ na Yàlla ni seen Buur; te jaar-jaari nettali bi jublu ci kanam ba àgg ca jamono ja ñuy waxe ne amuñu buur kudul Seesaar. Bañ nañu nguurug Yàlla gi, te daldi sax ci ñu may leen buur buy jóge ci seen xeet, ngir mujj ga ñu yégle ne seen buur mooy buur bu Room. Buuru Room bi ci fan yu mujj ya mooy baabub Room.

Waaye ñu di yuuxu naan: “Dindi ko, dindi ko, daaj ko ci bant bi.” Pilaat ne leen: “Maa ngi daaj seen Buur ci bant bi?” Saraxalekat yu mag yi tontu naan: “Amu nu buur ku dul Seesaar.” Yowaana 19:15.

Bañuguur nguurug teokiraasi bi dafa metti lool te duggu ci boppu Samiyel, ba mu xam ko ni mooy bañug liggéeyam bu yonent. Waaye Yàlla fexe na ba Samiyel xam ne seen bañug bi ci Yàlla la jëm, du ci yonent bi. Ñaari xaaj yii di wone njëlantebu yonent bu Musaa ak bu Samiyel ak fitnaat Israa’il gu mag gi, mbugal mi topp ci fitna boobu nekku woon mujj gi ngir Israa’il gu mag gi. Amoon na ba tey ab kurél gu Yosuwa ak Kaleb di teeru, ñoom ñoo dafa dugge ci Suuf su Yàlla digoon; te ci nettali Samiyel bi, mujjug Israa’il gu mag gi nekkoon ci jeexital buur yu Israa’il, waaye du ci njàlbéenam.

Muuse waxaan ak Yàlla ngir Mu wéyal liggéeyam ak Israyil gu jëkk ga, ndaxte Muuse xalaat na ne, bu leen Yàlla yàggalul ba ci boobu mujj, loolu dina woraar nettali bu sell bi ci musëlug askanam ak digéem gi Mu leen digoon ne dina leen yóbbu ca suuf sa Yàlla digoon Ibraayma. Li fi war a xam mooy ne Yàlla dafay tànn bàyyi ngëmadi gi am te sax di wéy, su fekke ne Mu bëgg a jëfandikoo ngëmadi googu ngir nekk seede bu dëgg bi.

Taxawu mer gu jub ci jub a ngóór, bi Samuel wone, Ellen White itam won na ko.

“Mosuma gis laa ma gis ci sunu nit ñi ñu amee noonu lu dëgër ci xelmu boppu ñuy sant seen bopp, ak bañu nangu te seede leer gi, ni ko feeñoon ca Minneapolis. Ñu won na ma ne kenn ci kurél gi, ñi yoroon xelu gi feeñoon ca ndaje ma, du dellusiwaat am leer gu wóor ngir xàm solo gu tedd gi ñu leen yónnee asamaan, ba kera ñuy toroxal seen réy-réylu te wax dëgg ne du woon Xelum Yàlla moo leen doon doxal, waaye seen xel ak seen xol dafa fees ak àtte bu jëkk ak yëfi bañ. Boroom bi bëggoon na jege si ñoom, barkeel leen te faj leen ci seen dëkkuwaay yu bon, waaye ñoom dëggguñu woon. Benn xel lañu doon topp, moom mi yëglewoon Koré, Datan ak Abiram. Góor ña ca Israyil dañoo dogaloon a xeex lépp lu doon firndeel ne ñoom lañu juum; te ñu jéegoona dem ci seen yoonu weddi ak bañ, ba baari nit góor ak jigéen rëccoo ba booleek ñoom.”

“Ñan ñoo ñu doon? Du ñi néew doole, du ñi xamul dara, du ñi amul leerug xel. Ci boobu bérebub weddi ba, am na woon ñaar téeméeri juróom-fukk i buur yu siiw ci mbooloo mi, ay góor yu am tur. Lan moo doon seeni seede? ‘mbooloo mépp a sell, kenn ku nekk ci ñoom a sell, te Boroom bi ngi ci seen biir: lu tax nag yéen yékkatuleen seen bopp ci kaw mbooloom Boroom bi?’ [Numbers 16:3]. Bi Kora ak ay àndandoom sankee ci suxali àttey Yàlla, nit ñi ñu

nax woon gisulñu loxob Boroom bi ci kéemaan gii. Mbooloo mépp ca ëllëg saubëe jiiñ na Musaa ak Aaróona ne, ‘Yéen a rey nit ñi Yàlla moom’ [verse 41], te mbas mi daldi wàcc ci kaw mbooloo mi, te lu ëpp fukki junni ak ñent téeméeri nit a fa dee.”

«Bi ma dogoon woon dëkk Minneapolis, malaakamu Boroom bi taxaw ci sama wet ne ma: “Déedet; Yàlla am na liggéey bu mu la jox fii. Nit ñi dañuy jëf ni ñu dellu ci ngëmadi Kora, Datan ak Abiram. Tabb naa la ci sa taxawaay bu baax, te ñi nekkul ci leer gi duñu ko nangoo; duñu dégg sa seede; waaye man dinaa ànd ak yaw; sama yiw ak sama kàttan dinañu la taxaw. Du yaw lañuy xeeb, waaye ndaw yi ak ndigël li may yónnee ci sama askan wi. Wone nañu xeeb ci kàddug Boroom bi. Seytaane gumbaal na seen bët yi te walbati na seen àtte; te su fekke ne bopp bu nekk tuubul ci seeni bàkkaar yii, moom mooy moomeelu bopp bu bañ sellal, bi di toroxal Xelum Yàlla, dinañu dox ci lëndëm. Dinaa yóbbu kandaleer bi, génne ko ci bérabam, ndax suñu tuubee te dëppoo, ma wéral leen. Dañu lëj seen gis-gisu xel mu sell. Bëggguñu woon ngir Yàlla feeñal Xelum ak kàttanam; ndaxte am nañu xel mu di ñaawal ak sibb sama kàddu. Yombal, yéefar, ree ak wax yu ñaaw, ak caaxaan, mooy li ñuy def bés bu nekk. Setuñu seen xol ngir seet ma. Dañuy dox ci ay safara yu seen bopp taal, te suñu tuubee, dinañu tēdd ci naqari. Nii la Boroom bi waxe: Taxawal sa bérab bu war; ndaxte maa ngi ànd ak yaw, te duma la bàyyi mbaa may la dēddu.” Baat yooyu yu jóge ci Yàlla, man ànduma ak fitna ngir wacc leen.» The 1888 Materials, 1067.

Sërin White méngoo woon jikko Samuel, te ñu ko wax mu des ak ñi dēddu ak seen dēggadi, te mu “taxaw ci” “boppu” ay “waram.” Ñu santaane ko mu taxaw ci boppam, gannaaw ba moom (jigéen jii di wax kàddug Yàlla) dogalee woon bàyyi ñi dēddu ak seen dēggadi ci seen bopp.

Sarton kàddu bu jëkk bi ñuy wax ci mbind mi, te mooy benn cër gu mag ci pexeeb Alfa ak Omega, di wone ne yoonu wax benn mbir ci yoon wu jëkk mooy lu ëpp solo lool. Ci tàmbali gëstu Lusifeer, amoon na benn dëgg bu aju ci ne su Yàlla bëggkoon, Moom dafa amoon bépp kàttan gu doy ngir far Lusifeer ci saa si mu jëkk a am xel mu boppam rekk, xel woowu mu sosoon ci biiram xelum. Yàlla manoon na dindi Lusifeer ci mbind mi, te am na kàttan gu mel ni, su ko tannoon a def, manoon na ko def ci anam wu ni yeneen malaaka yi sax duñu xam li xewoon. Ba noppi, du ko woon a def, ndax, ci yeneen mbir, loolu doon weddi jëfam ak taxawaayam; waaye Moom am na kàttanu bind gi ko mayoon a def loolu sax. Waaye defu ko. Mu muñ, bàyyi ngir gëstu ga nekk cër ci seedeem taxawaayam, cër ci seedeem xuloo ba tàmbali woon ci asamaan te wara mujje àgg ci suuf. Loolu la waxtaanu Musaa jariñal Israayil gu yàgg ga. Yàlla bàyyi maas gu ñu jengoon gi dee ci màndiñ ma, te jëfandikoo taarix boobu muy misaal bu Biblia ngir yokk dëgg yi jëm ci xibaar bu baax bu fàww.

Noonu itam, ci bañu wedde Yàlla ni buur ca fan yi Samiyel. Digleef nañu Samiyel mu dem ba taxaw ci bérabam bu war, doonte Samiyel amoon na ay gëm-gëm yu boppam ak xam-xamu yonent bu mu amoon. Boppu terebii ci saytu gu yonent ak gu jaar-jaaral gi Yàlla moom itam, xam nañu ko ci tabaxaat bi kër Yàlla gañëwoon ginnaaw njaamug Babilon. Yàlla waxoon lu jiitu te yoroon bépp cër ci juróom-fukk ak ñaar-fukk at yi ñu nekkoon ci njaam; dellusi gi Yerusaleem, tabaxaatug Yerusaleem, kër Yàlla ga ak mbedd yi ak miir yi. Moom moo tēraloon ay kàddu-yoon yu jamono yi xamale woon kañ lañuy goree ci njaam ga. Moom moo xamale woon ñata dogal lañu war a am ngir

màndargaal tàmbali gi juróom-ñaar-fukk téeméeri at yi ak ñett. Moom moo waxoon Siris turam, buur bu bokkal woon ci askanu Yàlla, kiy tàmbaliwoon liggéey bi ak dogal bu jëkk ba. Bépp cër ci tabaxaatug Yerusalem ak kër Yàlla ga xamalees na ko bu leer, te moo yékkati nit ñu jub ak yonent yi ngir amal liggéey bi.

Ci lu nekk lépp ci xam-xamu Yàlla gu leer te jëm ci kanam ak ci ay duggal-yaramam, ñàkk dégg gi woon tax njaam ga ca Babilon, dafa noppi woon jëfandikoom ci nekkam bu boppam ak xeetu Yàlla. Ndàmpalu shekinah mënul dellusi ca kër Yàlla ga ñu tabaxaat. Jaar-jaaru mboolem nettali bi ñu ko jëfandikoo woon ngir jox ab melokaanu waxu Yàlla ci jaar-jaaru àddina si bu mujj, doonte sax kër Yàlla ga tabaxaat bi mookkatuwulati benn yoon ak barkeb nekkug shekinah ca Barab bu Gën a Sell ba. Ci noonu, kër Yàlla ga tabaxaat bi nekkuloon seede bu jëm ci nekkug Yàlla, waaye seede bu jëm ci ñàkk dégg Israyel. Waaye yonent yi ci nettali boobu, ni Samuel ak Sœur White ca Minneapolis, sax ñoo doon wéy di liggéey ci wàllu yonent.

Weddi Lusifeer mooy lu jëkk liñu wax ci jàngoro bu mag bi nekk diggante Kirist ak Seytaane, te Yàlla bàyyi na nga weddi googu wéy ngir ay mébëtam boppam. Samuyel, doonte am na mer gu jub ci bëgg-bëgg Israyil ngir mel ni yeneen xeet yi, dañu ko santaane mu boka ci diit ciñeel ñaari buur yu jëkk ya. Te yonent yi Yàlla boka nañu it ci tabaxaat kër Yàlla, kër gi du delluati mukka a am shekinah, teewlu Yàlla.

Ñi jëfandikukat seen “ndab yu léeb yi” ngir xeex Kàddug yonent bi, di jéem a nëbb wàllug ndóosal gi Adventism defoon ci atum 1863, te tann a samp seen xalaat ci xel mu ne su dara amoon lu baaxul ci 1863, yonentkat jigéen bi dina ko terewoon, ñoom dañuy bañ a xam bëgg-bëgg njàngat wu jëkk wi ñu mágge ci very very jëkk a wax ci ndóosal ci Yàlla. Yàlla dafa bàyyi ndóosal ngir ay mébëtam ci boppam, te bu mu tannée ne ay yonentam dëppoo ak genn walla nekk ci noppi ci biir ay ndóosal yi man a ñëw, loolu mooy tannéefam.

Bi nu tàmbalee seet lépp li aju ci jumtukaayu nattu gi diggante 1844 ak 1863, te ñu misaale ko ak fukki nattu yi Israayil bu yàgg yi daanul gállankoor ba mu weesoo Géej gu Xonq gi, war nañu xam dëgg Bibil bii. Yonent Yàlla yi di liggéey ni ay yonentam ci jamonoy dégg-dégg ak itam ci jamonoy moytu; te yenn saa duñu weddi mbir yu, ci kow suufu, mel ni mbir yu ñu doon seentu ci ab yonent mu weddi leen. Yenn saa, leer na ne xam nañu ngànt gi, waaye ñu téye leen; te yeneen saa Boroom bi mooy teg loxoom ci seen bët ngir wallu ngànt gi. Bu gis-gis boobu amee ndigël, 1863 div na ab waymark bu am solo ci nettali bu juróomeel benni nguur gi ci yeneeni waxi Bibil ci yonent, ñeel ñaari wàll yi, mooy bētu Protestantism ak bētu Republicanism.

Maa waxoon na it ci jaambur yi, te maa yokk peeñ yi, te maa jëfandikoo léeb yi, jaarale ko ci liggéeyu jaambur yi. Ose 12:10.